

Een lang bewaard geheim

Maria Nikolai bij Boekerij:

De chocoladevilla
Gouden jaren
Een lang bewaard geheim

Maria Nikolai

EEN LANG BEWAARD GEHEIM

Victoria keert terug naar de chocoladevilla om het
familiebedrijf te behoeden voor de ondergang

Deel 3 van de *Chocoladevilla*-serie

Vertaald uit het Duits door Sander Hoving

ISBN 978-90-225-9418-6

ISBN 978-94-023-1759-6 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Die Schokoladenvilla – Zeit des Schicksals*,

door Maria Nikolai

Vertaling: Sander Hoving

Omslagontwerp: Bürosüd

Omslagbeeld: © Drunaa / Trevillion Images

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2020 Penguin Verlag, onderdeel van Penguin Random House

Verlagsgruppe GmbH, München

© 2023 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Marianne Schönbach
Literary Agency bv.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

OP HET WAAGSTUK VAN DE LIEFDE

Chocolaterie Bonnat in Voiron, Frankrijk
Begin juni 1936

Veelbelovend vloeide de chocolade over het luchtige, met vanillecrème gevulde biscuitje en bedekte het met een glanzend laagje. Als dat droog was, moest het een zacht knappend geluid maken als je erin beet, en daarom diende het flinterdun te zijn. En er bovendien perfect uitzien, zonder druppels of andere onvolkomenheden.

Met geoefende handbewegingen overgoot Victoria het ene biscuitje na het andere, terwijl ze aandachtig toekeek hoe de couverture zich verspreidde en de overtollige chocolade omlaag droop. Vervolgens versierde ze de gebakjes liefdevol met een amandel en een ruitjespatroon van suiker en schoof ze in de koelkast: stuk voor stuk een kostelijk unicaat. Morgenochtend zouden ze allemaal een plek vinden in de toonbank van de chocolaterie, tussen de andere exclusieve chocoladedromen die op hun kopers wachtten.

Met een lichte zucht likte ze de chocoladeresten van haar vingers, waste haar handen en deed haar schort af.

Het was zover.

‘*Es-tu triste?*’ Haar collega Colette kwam bij het aanrecht naast haar staan. ‘Je lijkt zo... somber.’

‘Ja,’ antwoordde Victoria. ‘Mijn laatste dag.’

‘We zullen je missen.’ Colette smeerde haar handen in met zeep en hield ze onder de waterstraal. ‘Vooral Luc. Hij is al weg, trouwens. Zijn jullie vandaag nog iets van plan?’

‘Ik heb eigenlijk geen tijd.’ Victoria trok haar jas aan.

Colette gaf haar een veelbetekenende knipoog, draaide de kraan dicht en pakte een handdoek.

‘Heb je eigenlijk al afscheid genomen van maître Bonnat, Victoria?’ vroeg ze toen. ‘Hij is in zijn kantoor.’

‘Ik weet het. Ik ga zo naar hem toe.’

‘Hij heeft zo’n hoge dunk van jou! Je zult niet gemakkelijk te vervangen zijn.’

Victoria knikte. Ze wist dat maître Bonnat haar werk waardeerde.

‘We hebben het niet altijd voor het kiezen,’ zei ze mat. ‘Ben je straks nog hier, Colette? Of moet ik nu al afscheid van je nemen?’

Er gleed een glimlach over Colettes gezicht. ‘Neem rustig afscheid van de maître,’ zei ze. ‘Ik wacht hier op je, dan lopen we samen naar huis.’ Colette woonde niet ver van Victoria, in de Rue Carabonneau.

‘Goed. Het zal niet zo lang duren.’

Victoria verliet de productieruimtes van de chocolaterie en ging op weg naar het kantoor van de fabrikant. Delicate geuren vergezelden haar op de trap naar de bovenverdieping, waar de administratie van het vanouds bekende bedrijf was ondergebracht.

Ze stopte voor een zware eiken deur en was verbaasd. Ze meende dat ze stemmen in de kamer hoorde. Mocht ze de maître wel storen als hij bezoek had?

Ten slotte klopte ze, wachtte het vertrouwde ‘*Entrez!*’ af en duwde de deurknop omlaag.

‘Daar is ze!’ klonk het uit vele kelen.

‘Victoria!’

Een champagnekurk knalde en voor ze het wist was ze omringd door mensen. Maître Bonnat, zijn vrouw, de chocolatiers, de winkelbedienden, de twee boodschappenjongens. Alleen Luc ontbrak.

Achter haar kwam Colette binnen met een brede glimlach. ‘En?’ vroeg ze zacht aan Victoria. ‘Ben je niet blij?’

Victoria was sprakeloos.

‘Mademoiselle Rheinberger! U lijkt verrast!’ zei maître Bonnat, en de vreugde over de geslaagde surprise stond op zijn gezicht te lezen. ‘Maar we laten u natuurlijk niet vertrekken zonder een gepast afscheid!’

‘Ik... ik,’ stotterde Victoria. ‘Ja, nou, nee. Dit had ik echt niet verwacht.’

‘Des te beter!’ Colette schonk de champagne in. ‘Laat je een beetje in het zonnetje zetten, lieverd!’

Ze duwde een tot de rand gevuld glas in Victoria’s hand en trok haar naar het midden van de kamer. Maître Bonnat vroeg om stilte.

‘Mademoiselle Rheinberger,’ begon hij toen zonder veel omhaal, ‘toen u ooit bij ons kwam, blaakte u van ambitie en was klaar om nieuwe ervaringen op te doen. Twee jaar later hebt u zich inderdaad ontwikkeld tot een uitmuntende chocolatière.’

‘Bravo!’ Iedereen applaudisseerde.

‘Uw familie mag zich gelukkig prijzen dat u terugkomt,’ vervolgde maître Bonnat. ‘En voor ons bent u een aanwinst geweest. U kent uw vak, maar dat niet alleen. U hebt unieke ideeën. Die creativiteit is een verrijking voor iedereen die met u samenwerkt. Wij allen,’ hij maakte een handgebaar naar de aanwezigen, ‘wensen u het allerbeste voor de nieuwe taken die u te wachten staan. Ook al weten we dat het niet gemakkelijk zal zijn.’ Hij schraapte zijn keel. ‘Maar in de eerste plaats... zeggen we merci. Omdat u deel hebt uitgemaakt van onze chocolatierfamilie. En wij zijn er trots op dat er iets van u bij ons blijft; namelijk in alle creaties die u in de loop der jaren hebt geproduceerd en die wij zullen blijven produceren. Op u!’

De kamer was vervuld van het zachte gerinkel van de glazen. Compleet overdonderd nipte Victoria aan haar champagne. Het moment deed onwerkelijk aan.

Geleidelijk namen de gasten persoonlijk afscheid van haar. Ze schudde handen en gaf *bisous*, beantwoordde vragen over haar familie en de chocoladefabriek in Stuttgart, verzekerde hun dat ze nu en dan zou schrijven.

Uiteindelijk stond maître Bonnat voor haar met een klein houten kistje in zijn hand. ‘Mademoiselle Rheinberger, ik wil u graag een aandenken geven aan uw tijd hier in Voiron.’

‘O... maar dat is toch niet nodig, maître...’

‘Ik verzeker u dat het wel degelijk nodig is.’ Maître Bonnat opende het kistje en liet haar erin kijken.

Op blauw fluweel lag een keur van zilveren pralinevorkjes met noenhouten handvaten, tien in getal. Elk vorkje was anders. Op de gedraaide stelen zaten twee, drie of vier tanden, spiralen, ringen en zelfs een klein rooster. Ideaal om bonbons en suikerwerk met couverture te bestrijken en op geraffineerde wijze te decoreren.

‘Dat... kan ik niet aannemen...’ stamelde Victoria, maar maître Bonnat glimlachte alleen mild.

‘Natuurlijk kunt u dat.’ Hij klapte het kistje weer dicht en drukte het stevig in haar hand. ‘Veel plezier ermee!’

Victoria streelde het gladgeschuurde hout. ‘Dank u, maître. Ik zal het in ere houden.’

‘Daar twijfel ik niet aan. Gebruik het vaak!’ Hij stak zijn hand naar haar uit. ‘Maar bezorgt u er ons niet te veel concurrentie mee.’

Nu was het Victoria’s beurt om te glimlachen. ‘Ik zal het proberen.’

Maître Bonnat knikte. ‘Tot ziens, mademoiselle Rheinberger. Ik zeg *au revoir* en niet adieu. Het zou leuk zijn om u ooit terug te zien. Hier bij ons, bij Bonnat.’

Twee uur later in de Rue du Jardinnet, Voiron

Het zachte klikken van de voordeur kondigde hem aan. Victoria luis-terde naar Lucs voetstappen op de versleten houten trap, glimlachte bij zichzelf toen hij onstuimig aanklopte en zonder op antwoord te wachten haar kamer binnenstormde. ‘*Ma belle!*’ Zoals altijd nam hij haar in zijn armen, kuste haar en zwierde haar in de rondte tot ze hem buiten adem smeekte om te stoppen. Hij maakte nog twee draaien, waarna hij haar voorzichtig op de grond zette.

‘Luc..!’ Victoria hield hem vast tot haar duizeligheid wegebde. ‘Je was niet op mijn afscheidsfeest!’ Ze wilde niet verwijtend klinken, maar toch klonk er een beetje teleurstelling in haar woorden door.

‘Ik had mijn redenen.’ Luc omhelsde haar.

‘O... en nu val je hier zomaar binnen, terwijl je weet dat je me niet moet storen,’ zei ze streng. ‘Ik moet mijn koffers pakken.’

‘Ik stoer je niet.’ Zijn Zuid-Franse accent versterkte de schelmachtige uitdrukking in zijn donkerbruine ogen. ‘Ik ontvoer je!’

‘Ontvoer je me?’ Ze maakte zich voorzichtig van hem los en liep naar een grote reiskoffer die opengeklapt op haar bed lag. ‘Ik vertrek morgen en ik ben nog lang niet klaar.’ Ze gebaarde naar de stapels kleren die op haar canapé, de twee houten stoelen en de tafel lagen die in het midden van de kamer stond.

Zijn ogen vlogen over de wanorde. ‘Morgen is morgen.’ Hij grijnsde. ‘Vandaag ben je nog hier. Nou?’

Victoria zuchtte. Hij maakte het afscheid alleen maar moeilijker. ‘Oké dan. Ik ga me omkleden. Maar alleen als je beneden wacht.’ Na

bijna twee jaar in Voiron sprak ze vloeiend Frans. ‘En let op dat madame Dupont je niet betrapt.’

Lucs grijns werd breder.

Eigenlijk zou hij hier niet mogen zijn, want Victoria had geen toestemming voor herenbezoek. Maar omdat madame Dupont, haar hospita, slechthorend was, kostte het Luc weinig moeite om langs de voordeur van de oude dame naar de bovenste verdieping van het huisje aan de Rue du Jardinot te glippen.

‘Ik ben al weg.’ Hij blies een kus naar haar toe. ‘Laat me niet te lang wachten!’

Victoria schudde haar hoofd toen hij de trap alweer af rende. Luc was een natuurkracht, spontaan en met een onstuimige charme. Op haar allereerste werkdag bij Chocolat Bonnat had hij haar het hoofd op hol gebracht.

Ze herinnerde zich nog precies dat haar destijds was gevraagd een pistachecrème te maken, die faliekant was mislukt, waarna Luc haar had geholpen met een paar nuttige tips. Uiteindelijk had ze maître Bonnat twee bijzonder geslaagde pistachepralines kunnen aanbieden. Vervolgens was ze voor Luc bezweken.

En nu?

Haar leven zou onherroepelijk veranderen. Eigenlijk was ze van plan geweest om nog een jaar bij Bonnat te blijven. Maar de gebeurtenissen van de laatste weken hadden haar plannen doorkruist. Ze moest haar moeder bijstaan in deze moeilijke tijd. Vaders dood had een onverdraaglijke leemte achtergelaten.

Victoria maakte de ceintuur van haar nauwsluitende jurk van lichtblauw katoen los en trok hem uit. Luc kennende zouden ze de natuur in gaan, dus trok ze haar bloes en broek aan en haalde haar vingers door haar blonde, schouderlange haar, waarvan de natuurlijke golven door de zon met lichte lokken waren doorspekt. Ze droeg het liever los en bond het alleen samen als ze aan het werk was. Bij uitzondering maakte ze er een modieus kapsel van, dat er misschien leuk uitzag, maar voor haar hinderlijk was. Uiteindelijk trok ze schoenen met veters aan en liep naar beneden.

Luc leunde tegen de muur van het huis naast zijn Peugeot P107 en nam nonchalant een trekje van zijn sigaret. Toen hij Victoria zag aankomen, wierp hij de peuk op de grond, ging op de motorfiets zit-

ten en gebaarde haar met een uitnodigende handbeweging achter hem te gaan zitten. ‘*On y va.*’ Hij startte de motor.

Victoria wurmde zich tussen hem en een picknickmand die hij aan de bagagedrager had vastgebonden. Ze omklemde zijn middel om zich vast te houden. ‘Waar gaan we heen?’

‘Laat me je verrassen!’ Hij gaf gas.

Luid knetterend stoven ze ervandoor. Uit haar ooghoeken zag Victoria de donkere wolk uitlaatgas die ze achter zich lieten. Die omhulde een rood gevlekte kat die nieuwsgierig was blijven staan om de startprocedure te bekijken. Het dier verdween razendsnel naar het dichtstbijzijnde portiek.

Luc manoeuvreerde vlot door de steegjes en straten van de stad, en Victoria raadde al gauw welke kant hij op ging. Het was een goed idee om op zo’n mooie namiddag naar het Lac de Paladru te rijden, maar niet zo origineel. Ze waren daar meer dan eens geweest. Maar ze was des te nieuwsgieriger naar wat hij voor deze laatste avond had bedacht.

Tegen Lucs rug aan gedrukt, genoot ze van de drie kwartier die ze onderweg waren. Hij was niet lang en ook niet atletisch, maar mager en pezig. Zijn donkerbruine haar zat altijd in de war, zijn wangen waren nooit gladgeschoren. Hij was twintig, even oud als zij, maar leek ouder, misschien door zijn zongebruinde huid. En de nadenkende rimpels op zijn voorhoofd, die niet echt bij hem en zijn zorgeloze manier van doen pasten.

Victoria had geaccepteerd dat de meisjes hem leuk vonden. Ze waardeerde zijn humor en zijn gevoel voor de mooie kanten van het leven, zijn tederheid.

Telkens wanneer de tijd het toeliet, waren ze op pad geweest, hadden de groene toppen van het Chartreuse-massief beklommen, over smalle rotsrichels en witte kalksteenribben gelopen, gezwommen in rivieren die het landschap diep doorsneden. Een keer had ze haar arm gebroken tijdens een van deze uitstapjes, en hij bleef bij haar tot ze verpleegd was. Een andere keer, het was een eindeloze, roekeloze tocht, waren ze met de motorfiets helemaal naar de Middellandse Zee gereden om een nacht op het strand door te brengen bij maanlicht, met stokbrood en rode wijn. Al had Victoria nog dagenlang de inspanningen van die reis gevoeld, het waren onvergetelijke dagen geweest.

‘Alles in orde, Victoria?’ vroeg hij op dat moment over zijn schouder, alsof hij voelde wat ze dacht.

‘Ja. Alles prima!’ Ze probeerde de knagende gedachte aan het naderende afscheid te onderdrukken. Morgen is morgen, had hij gezegd. Vandaag was ze er nog.

Ze concentreerde zich op het landschap dat voorbijvloog. Velden en weilanden, bossen met kastanjes, eiken en beuken, de huizen van de dorpen waar ze doorheen kwamen. De rijwind die door haar haren speelde was aangenaam warm, zo warm als deze juni.

Toen ze het dorpje Charavines achter zich hadden gelaten, ging Victoria rechtop zitten. Rechts schemerde het turkooizen water van het meer door de takken van de bomen en struiken die de weg van de oever scheidde. Ten slotte sloeg Luc af, manoeuvreerde zijn P107 een paar meter over ruw terrein en stopte bij een enorme eik, waarvan de zware takken over het meer hingen. Na een paar gesmoorde slagen sloeg de motor af.

Hij draaide zich om naar Victoria. ‘We zijn er.’

Victoria stapte af en rekte zich uit, terwijl Luc de motorfiets parkeerde en de picknickmand van de bagagedrager haalde. ‘En nu gaan we hier picknicken?’

‘Niet hier. Kom mee!’

Hij pakte haar hand en nam haar mee langs de oever. Haar schoenen knarsten op de stenige grond, de golfjes van het meer sloegen zachtjes tegen de korte helling die naar het water leidde.

Uiteindelijk zag Victoria op een beschutte plek een roeiboot liggen. ‘Gaan we een boottochtje maken?’

Luc lachte zacht. ‘Precies.’ Hij liet haar hand los, liep voor haar uit naar het houten scheepje en zette de picknickmand erin. Toen draaide hij zich naar Victoria om, die hem inmiddels had ingehaald. ‘Herinner je je de laatste keer nog dat we hier waren?’

‘Natuurlijk. Ik heb toen natte voeten gekregen.’

‘Die boot was lek. Maar deze ziet er goed uit.’

‘Heb je hem zelf hiernaartoe gebracht?’ vroeg Victoria.

‘Laten brengen. Door een visser.’ Luc begon de boot in het water te duwen. Victoria stapte in en enkele minuten later gleden ze het meer op.

‘Nu weet ik tenminste de bestemming van onze reis,’ zei Victoria, terwijl ze een eendenmoeder kalm met haar vijf kuikens voorbij zag

zwemmen. ‘Maar ik heb geen idee wat voor verrassing me hier te wachten staat. Een monster? Zoals in Loch Ness?’

Luc lachte veelbetekenend en roeide de boot met rustige slagen verder het meer op, tot het lichte blauwgroen van de oever plaatsmaakte voor een diep donkerblauw. Niet voor niets noemden de mensen hier het Lac de Paladru ook wel het *Lac Bleu*, het blauwe meer. Talrijke legenden waren rond de wateren van het meer ontstaan, zoals die van de *dame blanche*, de witte vrouw, die eeuwen geleden met haar minnaar op het meer verdween, en sindsdien naar verluidt meermaals is signaleerd.

Zij en Luc zouden zeker niet verdwijnen, maar misschien zou hij haar een van de plaatsen laten zien waar, volgens de traditie, de *dame blanche* af en toe verscheen?

‘Zo, daar zijn we dan,’ zei Luc op dat moment, alsof hij haar gedachten had gelezen.

‘Hier?’ Victoria keek om zich heen. Ze bevonden zich halverwege de oostelijke en westelijke oevers van het langgerekte meer, dat op dit punt ongeveer een kilometer breed was.

Luc knikte en haalde de roeispanten binnen.

‘Gaan we nu vissen?’ vroeg Victoria.

‘Wacht maar af.’ Hij pakte de picknickmand en plaatste die op de houten vlonder voor Victoria.

‘Heb je daarin het aas meegebracht?’

‘Dat zou je zo kunnen zeggen.’ Opeens grijnsde hij van oor tot oor.

‘O, nee, nee, Luc,’ zei Victoria onmiddellijk. ‘Je weet dat ik dat niet doe...’

‘Daar gaat het niet om, ma belle.’ Hij klonk een beetje gekrenkt.

‘Het spijt me.’ Victoria had spijt van haar overhaaste reactie. ‘Ik wilde je echt niet van iets... onbetamelijks betichten.’

‘Nou, een beetje wel.’ Hij knielde voor de picknickmand en maakte de leren riem los. ‘Ik weet toch hoe je over dat soort dingen denkt.’

Victoria zuchtte. De Fransen vatten *l’amour* gewoon erg licht op.

Hij pakte de draad van het gesprek weer op. ‘De inhoud zou je beslist lokaas kunnen noemen,’ zei hij. Hij tilde het deksel op en haalde er een rood-wit geruite linnen doek uit. ‘Op z’n minst zou dit ervoor moeten zorgen dat je me niet vergeet.’

Victoria keek nieuwsgierig in de mand. ‘Allemaal glazen potjes op ijszakken?’

‘Precies.’ Luc spreidde de handdoek uit. Daarna haalde hij voorzichtig het ene weckglas na het andere uit de rieten mand en stelde ze op in twee rijen.

‘O! Chocola?’

Luc knikte en opende het eerste potje. ‘We houden een chocola-depicknick.’

Victoria klapte enthousiast in haar handen. ‘Dat is een fantastisch idee, Luc!’

‘Ja, toch?’

‘Ik vergeef je meteen dat je vanmiddag niet op het feest was. Je had vast veel voor te bereiden.’

‘Een beetje.’ Luc glimlachte tevreden en overhandigde haar een houten prikker met een praline. ‘Probeer deze! Maar met je ogen dicht!’

Victoria pakte het stokje aan, sloot haar ogen en proefde.

‘Dit is een... *pralin sport!* Ja, absoluut, ze smaakt intens naar ge-roosterde hazelnoten.’

‘Je herkent haar!’

‘Natuurlijk!’ Ze opende haar ogen. ‘Ik heb haar vaak verkocht aan toeristen die ze meenamen op hun wandeltochten.’

‘De volgende dan.’ Luc schroefde nog een potje open en stak het naar haar uit.

Victoria nam een van de met chocolade overtrokken driehoekjes en beet in de knapperige schil. ‘Een *gâteau sphinx en miniature*. Erg lekker. Daar hebben we zo lang aan gewerkt, Luc.’

‘Inderdaad. En ze zijn prachtig geworden.’ Luc proefde voor zichzelf. ‘De eiwitvulling is fantastisch.’

Vervolgens opende hij de resterende potjes en legde van elk een voorproefje op de handdoek. ‘De afgelopen weken heb ik de beste recepten van Bonnat nagemaakt. Dit, bijvoorbeeld.’ Hij pakte een klein, rechthoekig taartje. ‘Onze pruimencake, met echte rum.’ Met een knipoog overhandigde hij hem aan Victoria.

‘Mmm,’ mompelde ze, kauwend. ‘Je bent behoorlijk scheutig geweest met de rum!’

Luc knipoogde naar haar. ‘Ik heb nog iets bedacht... iets, laten we zeggen, ongewoons.’ Hij greep nog eens in de picknickmand en haalde er een stokbrood, een fles champagne en een klein doosje uit. ‘Weet je wat ik het lekkerst vind als ontbijt? Een baguette met chocolade.’

Victoria knikte enthousiast. ‘Een *pain au chocolat*, als het ware. Ik ken het van thuis.’

‘Je kent het?’

‘Nou, ja. In Stuttgart is er sinds een paar jaar chocola die je op je brood kunt doen.’

‘Gemaakt door je ouders?’

‘Nee, door een ander bedrijf.’

‘En ik dacht dat ik iets totaal nieuws had uitgevonden.’ Hij schudde nogal teatraal zijn hoofd. ‘Desondanks presenteer ik je nu mijn *pain au chocolat*. In elk geval smaakt hij een stuk beter dan die van jullie concurrent!’ Hij pakte het stokbrood en brak er een stuk af. Toen opende hij het metalen doosje. ‘Dit is chocolade met melkpoeder en vanille. Heel eenvoudig.’

‘De simpele dingen zijn vaak de beste.’

Victoria keek hoe hij behendig een dun plakje chocolade tevoorschijn haalde en het op het stokbrood legde. ‘Hier!’

‘Dank je.’ Victoria hield het brood in haar handen en wachtte tot hij een tweede stuk stokbrood had belegd, al begon de chocolade onmiddellijk te smelten onder haar vingers.

‘En natuurlijk,’ vervolgde Luc, ‘hoort daar champagne bij!’ Hij legde zijn chocoladestokbrood op de handdoek en opende de fles.

‘Het zal prachtig harmoniëren,’ zei Victoria, ‘ook al heb ik vandaag al champagne gedronken.’

‘Dat was een paar uur geleden,’ zei Luc, terwijl hij de fles voor haar neerzette. ‘Maar ik heb alleen een kopje meegebracht, geen glazen, ma belle.’

‘We hebben geen glazen nodig. Ik hou van gewone, simpele dingen.’ Victoria knipoogde naar hem, wachtte tot hij had ingeschonken, en nam een slok uit het gewone kopje. Toen beet ze in haar *pain au chocolat*. ‘Het is heerlijk. Simpel en geraffineerd en heerlijk!’

Ze genoten van hun picknick, snoepten een beetje en dronken de champagne op. Toen ging Luc opeens staan. De boot schommelde even hevig. Victoria hield zich vast aan haar bank. ‘Wat ben je van plan?’

‘Ik ga zwemmen.’

‘Maar...’ Voordat ze kon protesteren, had hij zijn hemd over zijn hoofd getrokken, was uit zijn broek gestapt en in het meer gesprongen. Victoria knielde bij de rand van de boot. ‘Luc!’ riep ze streng.

‘Als dit een laatste poging is om me te overtuigen dat ik met je... Luc?’

Hij was verdwenen.

Ook toen het water geleidelijk tot rust was gekomen op de plek waar hij was ondergedoken, was er nog steeds niets van hem te zien.

‘Luc? Waar ben je?’ Victoria werd onrustig, richtte zich op en leunde over de rand van de boot om het wateroppervlak beter te kunnen zien. Hij had niet zoveel champagne gedronken dat het riskant was om te gaan zwemmen.

Ze deed haar schoenen uit. Moest ze hem achterna springen?

Ten slotte werd het haar te veel en trok ze haar broek en blouse uit. Ze hield haar ondergoed aan. Toen tilde ze voorzichtig één been over de rand, toen het andere. Onmiddellijk maakte de boot slagzij. Snel liet ze zich in het water glijden.

‘Ah, ma belle!’ Voor ze er erg in had, was hij proestend naast haar opgedoken en omhelsde haar met beide armen.

‘O, Luc!’ Victoria probeerde zich van hem los te wringen. ‘Ik ben geen aas!’

‘Jammer. Maar je zult toch een beetje moeten zwemmen. Tenslotte zijn er bij jullie in Duitsland binnenkort de Olympische Spelen!’

Ze bevrijdde zich, zwom een paar krachtige slagen en draaide zich naar hem om. ‘Natuurlijk kan ik zwemmen! In feite kan ik heel goed zwemmen, ik heb helemaal geen leraar nodig!’ Ze spetterde water in zijn gezicht. ‘En ook geen Olympische Spelen!’

‘Wacht maar!’ Hij crawlde naar haar toe terwijl Victoria achter de boot probeerde te komen die naast hen dobberde.

Zo joegen ze elkaar op door het water, lachend en flirtend, en Victoria genoot van de vertrouwde speelsheid, ook al waren hun omhelzingen weemoedig en smaakten de kussen naar afscheid.

Op een gegeven moment draaide ze zich op haar rug en sloot haar ogen. Luc zwom dicht naar haar toe. ‘Victoria...’

‘Nee, Luc. Niet verder praten.’

‘We hebben alleen deze nacht.’

Ze veranderde van positie, zodat ze zijn schouder kon vasthouden. ‘Ik... ben er nog niet klaar voor.’

Hij kuste haar lang en innig. Toen keek hij haar aan. ‘Ook al ben je onweerstaanbaar als zeemeermin, geef ik je nu vijf minuten om je aan te kleden. Anders kan ik je niet beloven dat ik me nog steeds kan

beheersen.' Hij tilde haar een stukje uit het water, zodat ze de rand van de boot kon vastgrijpen.

Victoria trok zich omhoog, ontdeed zich snel van haar natte ondergoed en schoot haar broek en blouse aan. Terwijl ze het water provisorisch uit haar haren kneep, slingerde ook Luc zich terug in de boot, die opnieuw verontrustend wiebelde.

Victoria keek discreet opzij terwijl hij zich aankleedde. Tenminste, dat probeerde ze, totdat ze door nieuwsgierigheid werd overmand en ze toch een vluchtige blik waagde. Ze kwam tot de conclusie dat ze begreep waarom Luc de meisjesharten sneller deed kloppen. Maar hun liefdesgeschiedenis zou morgen eindigen, als ze op de trein naar Duitsland stapte.

Toen Luc de restanten van hun picknick had opgeborgen, de riemen in het water stak en de boot op zijn gemak terug roeide naar de oever, liet Victoria haar blik over het gerimpelde water en de zwart-groene oevers naar de hemel dwalen.

De avond had plaatsgemaakt voor de nacht, de zon was ondergegaan achter de heuvels in het westen. De eerste sterren waren al zichtbaar. Een laatste, rood-oranje glinstering verlichtte nog de horizon en deed haar beseffen dat met deze dag iets onherroepelijk was voorbijgegaan, zoals alles in het leven voorbijgaat.

Die gedachte stak haar.

Hoe zou het in Stuttgart zijn, zonder haar vader? Ze kon zich haar huis, de chocoladevilla, niet voorstellen zonder hem, net zomin als ze zich de chocoladefabriek zonder haar vader kon voorstellen. Zouden ze het wel redden zonder hem?

'Waar denk je aan?' Lucs stem drong zacht haar gedachten binnen.

Victoria zuchtte. 'Aan vergankelijkheid.'

Luc knikte begrijpend. Hij had haar bijgestaan toen het bericht van Victors zware longontsteking haar medio april had bereikt en dat van zijn dood slechts twee weken later. Hij had haar naar het station van Grenoble gereden toen ze naar huis ging voor de begrafenis en haar een week later opgehaald. Hij was erbij geweest toen ze maître Bonnat had verteld dat ze terug moest naar Stuttgart.

'Weet je, Victoria,' zei hij, terwijl hij even stopte met roeien. 'Mijn vader is ook dood. Hij was visser en op een dag kwam hij niet terug. Ik was toen twaalf. Ik weet hoe je je voelt.'

Victoria was verrast. Tot dan toe had hij nauwelijks gesproken

over zijn familie of zijn afkomst; ze wist alleen dat hij in Marseille was geboren. ‘Ik vertel je dit niet om je medelijden te wekken,’ ging hij verder. ‘Ik wil alleen maar zeggen... dat het leven niet altijd een recht pad volgt. Soms beseffen we pas later dat er uit moeilijke tijden ook iets goeds voortkomt.’

‘Ik zie helemaal niets goeds in de dood van mijn vader,’ zei Victoria zachtjes. ‘Helemaal niets.’

‘Zo bedoel ik het ook niet. Het zal nooit goed zijn dat hij is gestorven. Maar sommige wendingen in het leven kunnen nieuwe dingen mogelijk maken... ach, het is moeilijk uit te leggen.’ Hij pauzeerde. ‘Ik zou visser zijn geworden, net als mijn vader. Waarschijnlijk zou ik me nooit hebben afgevraagd of er geen ander beroep voor me was weggelegd, een beroep dat me meer plezier en voldoening geeft dan dat van visser. Bovendien vond ik als kind de geur van vis al onverdraaglijk.’

Victoria zweeg. Ze vond het moeilijk om troost te putten uit zijn verhaal.

‘Natuurlijk ben ik ook nu nog verdrietig als ik aan hem denk,’ bekende Luc. ‘Mijn moeder had het moeilijk, ze moest voor vier kinderen zorgen en had nauwelijks genoeg geld om ons elke dag te eten te geven. Maar ook voor haar ging er een deur open. Ze heeft nu haar eigen kleermakerij, samen met mijn oudste broer en mijn zussen. Begrijp je wat ik bedoel? Gun jezelf de tijd, Victoria.’

Victoria kon geen passend weerwoord bedenken. Er viel een stilte tussen hen. De boot schommelde een beetje. Na het vallen van de duisternis was het meer onrustiger geworden.

‘Mag ik roeien?’ vroeg Victoria opeens.

‘Als je wilt... natuurlijk.’

Ze ruilden van plaats.

Hoewel het vermoeiend was, deed de gestage beweging haar goed. Luc dirigeerde haar met zachte stem naar de oever. Met elke slag voelde Victoria zich beter en een beetje van de lichtheid van die avond keerde terug. Hij had gelijk. Het zou doorgaan. Op een of andere manier.

‘Goed gedaan,’ zei Luc, toen het grind onder de kiel knarste. Ze stapten uit en trokken het schuitje aan wal.

‘Nou ja, roeien is niet al te moeilijk,’ zei Victoria. ‘Maar toch bedankt voor je compliment.’

‘Je hebt me een plezierige terugreis bezorgd,’ merkte hij op. ‘Je had net zo goed de boot kunnen laten kapseizen.’

‘Nooit van zijn leven,’ zei Victoria. ‘Ik heb als kind al op het Boddenmeer geroeid. ’s Zomers gingen we er bijna elk jaar een paar dagen heen.’

Hij lachte. ‘Dat is te merken, mademoiselle Rheinberger. Je hebt een heerlijk zachte slag als je roeit.’

Victoria gaf hem een licht klopje op zijn bovenarm. ‘En jij bent brutaal, Luc. Maar omdat je zo’n geweldige avond voor me hebt bedacht, vergeef ik het je.’

‘Graag gedaan.’ Hij stak een sigaret op. ‘Victoria... zelfs als je weer in Duitsland bent... ik zal er altijd voor je zijn.’

‘Dat is fijn om te weten.’ Vermoeid leunde Victoria tegen de houten rand van de boot.

‘Je hoort zoveel slechte dingen van daar.’

Victoria kon geen antwoord bedenken. Ze wist zelf niet goed wat haar in Stuttgart te wachten stond.

‘Goed.’ Hij blies rook in de lucht. ‘Je zult het wel redden, ma belle.’

‘Ik hoop het.’

‘En als het niet goed met je gaat, schrijf je of bel je. Ik zal er zijn.’

Nu moest Victoria toch lachen. ‘Dan roep ik wel “Help!” in de telefoon.’

‘Bijvoorbeeld. Of gewoon “*chocolat*”,’ grapte hij.

“Chocolat...” waarom niet?’ Opnieuw lachte ze zacht. ‘Luc, kom snel, chocolaaaat!’

‘Ik zal er zijn,’ zei hij nogmaals nadrukkelijk, en hoewel hij op haar grappe reageerde voelde ze de ernst achter zijn woorden.

Het puntje van zijn sigaret gloeide in de duisternis toen hij een trekje nam.

Victoria was even stil en zette zich toen af tegen de boot. ‘Ik denk dat we terug moeten. Ik moet nog inpakken.’

Zoals gewoonlijk liet hij de peuk op de grond vallen en pakte haar hand. ‘Natuurlijk. En vergeet niet, Victoria: zes weken geleden ging je naar huis om te rouwen. Morgen ga je naar huis om opnieuw te beginnen!’

Stuttgart, Chocoladefabriek Rothmann
Twee dagen later

Het was allemaal zo vertrouwd. De brede trap, de grote dubbele deur waarachter de kantoren lagen, het geratel van de typemachines dat je hoorde als je de deur opendeed en binnenkwam. De geur van papier, dossiers en schrijfmachinelinten, de stille concentratie in de kamer, de gedempte conversatie van de typistes. Victoria kende het al van kindsbeen af. Zacht deed ze de deur achter zich dicht.

‘Goedemorgen, juffrouw Rheinberger!’ Een vrouw van ongeveer dertig kwam op haar af en stak haar hand uit. ‘Ik ben Lydia Rosental.’

Victoria beantwoordde de handdruk. ‘Goedemorgen!’ ze wist dat Lydia Rosental de leiding over de typekamer had sinds mevrouw Fischer vorig jaar met pensioen was gegaan. Haar moeder had het gisteravond over de verandering gehad.

‘U wilt zeker naar uw moeder, juffrouw Rheinberger. Op dit moment is ze op de productieafdeling, maar ze zal zo wel terug zijn. Mag ik u ondertussen voorstellen aan het vrouwelijk personeel hier op kantoor?’

Victoria vond het een vreemde situatie. Ze kende de meeste typistes al en het leek haar overbodig om officieel aan hen te worden voorgesteld. Maar juffrouw Rosental stond al bij de eerste tafel, en noemde de namen van de meisjes en hun respectievelijke taken. Terwijl ze dat deed, besepte Victoria dat juffrouw Rosental deze handelwijze heel bewust had gekozen om Victoria’s nieuwe positie in het bedrijf te benadrukken. Van nu af aan was ze niet langer de dochter van de eigenaar, maar een meerdere. De meisjes leken de verandering te accepteren, groetten haar beleefd en legden uit wat hun werkterrein was.

Victoria luisterde, informeerde naar het welzijn van de werknemers en gaf te kennen dat ze altijd een open oor zou hebben voor hun vragen.

Ze waren juist bij het voorlaatste bureau aangekomen, toen Victoria's moeder weer het kantoor in kwam.

'Vicky! Ben je niet thuis?' Ze liep snel naar haar dochter. 'Ik zei toch dat je de eerste dagen de tijd moest nemen om bij te komen van de reis.'

'Het is al goed, mama,' antwoordde Victoria. 'Ik verveelde me in Degerloch. En ik wilde ook niet in de stad rondhangen. Ik heb liever iets te doen. En er is waarschijnlijk genoeg werk.'

'Dat is zo.' Judith Rheinberger veegde nerveus een haarlok uit haar gezicht, die uit haar knotje was losgekomen. Het gebaar getuigde van grote vermoeidheid. Het knappe gezicht van Victoria's moeder was bleek, bijna grijs, er lagen schaduwen onder haar ogen, wat bijna nooit voorkwam. Haar blonde haar was doorspekt met grijze strengen, veel meer dan een paar weken eerder. Het diepe verdriet over het verlies van haar geliefde echtgenoot stond op haar gezicht geschreven.

'We kunnen het beste meteen beginnen,' vervolgde Victoria. 'Tenslotte heb ik me tot nog toe meer beziggehouden met de productie van chocolade dan met commerciële zaken. Dus je zult me veel moeten bijbrengen.'

'Zeker.' Judith staarde even in de verte. Toen keek ze naar Victoria en legde een hand op haar arm. 'De chocoladefabriek is de erfenis van je vader en grootvader. Allebei zouden ze trots zijn als ze konden zien dat je in hun voetsporen treedt. Kom, laten we naar het kantoor gaan. En... dank u, juffrouw Rosental, dat u Victoria zo vriendelijk hebt ontvangen.' Ze knikte naar de jonge vrouw.

'Graag gedaan.' Juffrouw Rosental wees naar een stapel mappen op haar bureau. 'Dan kom ik later bij u. Er zijn een paar vorderingen en twee offertes die we moeten bespreken.'

'Prima, over een uur ongeveer. In de tussentijd wil ik ongestoord bij mijn dochter zijn.' Judith liep verder en opende de deur van het kantoor dat ze tientallen jaren met haar man had gedeeld.

'Natuurlijk.' Lydia Rosental keek haar even na en richtte haar blik toen weer op Victoria. 'Het is heel goed dat u nu hier bent, juffrouw Rheinberger.' De nadruk in haar stem was niet te missen.

Ze was hier nodig. Meer dan ze had gedacht.

Opeens kwamen Lucs woorden weer bij haar boven: *Morgen ga je naar huis om opnieuw te beginnen*. En zo was het ook. Een nieuw begin, ook al was het moeilijk. En een groot deel van de kracht daarvoor moest uit haarzelf komen, zodat haar moeder de tijd kreeg om de gebeurtenissen van de afgelopen weken te verwerken en moed te verzamelen om verder te gaan met haar leven.

‘Kom je, Vicky?’ Judith klonk ongewoon ongeduldig.

‘Natuurlijk,’ antwoordde Victoria, terwijl ze haar moeder volgde naar het afgescheiden kantoor, dat, anders dan vroeger, voorzien was van twee grote glazen ruiten, die uitzicht op de typekamer boden.

‘Wil je de deur dichtdoen?’ Judith nam plaats achter het grote bureau dat ooit had toebehoord aan Wilhelm Rothmann en, na diens dood, aan Victor Rheinberger. Ze zag er een beetje verloren uit, maar ze leek er al aan gewend te zijn. Met vaste hand rangschikte ze een paar documenten, legde een ordner aan de kant en haalde toen een map boordevol papieren tevoorschijn.

Terwijl Judith die opensloeg, sloot Victoria de deur, trok een stoel naar zich toe en ging naast haar zitten. Haar blik viel op haar vaders zilveren schrijfgerei met de ingegraveerde initialen V en R. Zijn briefopener lag ernaast, evenals een marmeren pennenbakje dat zij en haar broer Martin hem jaren geleden voor zijn verjaardag cadeau hadden gedaan. Het leek of hij zijn stoel even had verlaten en dadelijk weer terug zou zijn.

‘Ik had je echt meer tijd met Bonnat gegund, Vicky,’ onderbrak de stem van haar moeder haar gedachten. ‘Ik weet hoe leuk je het daar vond. Maar...’ Judith bladerde door de papieren, ze leek op zoek naar iets specifiek ‘... het is nog steeds een enorme chaos hier.’

‘Ik weet het.’ Victoria knikte. ‘En het spreekt vanzelf dat ik naar huis kom. Mijn plaats is nu hier bij jou. Samen redden we het wel.’

‘Er valt heel wat werk te doen.’ Judith pauzeerde even. ‘Eerst moeten we een paar juridische zaken regelen, ook al hadden je vader en ik voorzieningen getroffen voor het geval een van ons zou overlijden.’ Ze legde de papieren neer. ‘Godzijdank gaat de productie door,’ vervolgde ze, ‘ook al stagneren de cacaoleveringen. Maar ik denk dat dit gebruikelijk is in een situatie als de onze, en van tijdelijke aard. De orderpositie is minder goed, maar nog niet zorgwekkend. Bovendien zullen zowel afnemers als leveranciers in de nabije toekomst beslist proberen andere voorwaarden op te leggen.’